

SAŽETAK PRESUDE

ABOYA BOA JEAN PROTIV MALTE OD DANA 2. TRAVNJA 2019. GODINE ZAHTJEV BR. 62676/16

Pritvor tražitelja azila bio je zakonit i preispitan u razumnom roku

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva, Serge Aboya Boa Jean, državljanin je Obale Bjelokosti koji je dva mjeseca proveo u imigracijskom pritvoru Safi Barracks na Malti. Podnositelj je u rujnu 2016. godine stigao na Maltu gdje je zatražio azil uz napomenu da mu je u Armeniji priznat status izbjeglice. Ulazak u Maltu mu je odbijen te mu je 10. rujna 2016. određen imigracijski pritvor jer su malteške vlasti smatrale kako postoji opasnost da bi podnositelj mogao pobjeći prije razmatranja njegovog zahtjeva za azil. Sukladno malteškom zakonodavstvu, prvo automatsko preispitivanje imigracijskog pritvora pred Odborom za žalbe imigranata trebalo je biti završeno u roku od sedam radnih dana, tj., u podnositeljevom slučaju, najkasnije do 20. rujna 2016. Međutim, s obzirom da je tog dana jedan član Odbora bio u inozemstvu, sjednica je odgođena za daljnjih sedam radnih dana, odnosno do 30. rujna. Budući da je na taj dan drugi podnositeljev odvjetnik bio u inozemstvu, preispitivanje je još jednom odgođeno za 5. listopada 2016. Tog dana, Odbor za žalbe imigranata potvrdio je zakonitost podnositeljevog pritvora te ustanovio kako njegov status izbjeglice u Armeniji još nije utvrđen. Osim toga, kod podnositelja je pronađena putna karta za Italiju i krivotvorena talijanska putovnica. Istog mjeseca, Prekršajni sud je potvrdio zakonitost pritvora. Podnositelj je pušten iz pritvora 8. studenoga 2016., a zahtjev za azil mu je odbačen u ožujku 2017.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 5. stavak 1. Konvencije, podnositelj zahtjeva je tvrdio da je pritvor bio nezakonit i proizvoljan. Nadalje, pozivajući se na članak 5. stavak 4., tvrdio je da pravni lijek koji mu je bio na raspolaganju za osporavanje pritvora, nije bio brz ni učinkovit.

OCJENA ESLJP-a

Članak 5. stavak 1.

U predmetu [Saadi protiv Ujedinjenog Kraljevstva](#) [VV], (vidi stavke 65.-66.) veliko vijeće je prvi put protumačilo izraz „kako bi se spriječilo da neovlašteno uđe u državu“ iz članka 5. stavka 1. točke f) Konvencije. ESLJP je utvrdio da je ulazak u državu "neovlašten" sve dok ga država ne odobri. Nije prihvatio tezu da tražitelj azila, čim se preda imigracijskim vlastima, traži izvršenje "ovlaštenog" ulaska. Takvo tumačenje rezultiralo bi zaključkom da pritvor ne može biti opravdan prema članku 5., stavku 1.f) što bi pretjerano ograničilo ovlast država da izvršavaju svoje neosporno pravo na kontrolu ulaska u zemlju.

Nadalje, prema članku 5. stavku 1., svako lišavanje slobode mora biti zakonito, što se prvenstveno odnosi na obvezu poštivanja materijalnih i postupovnih pravila nacionalnog prava. Međutim, poštivanje nacionalnog prava nije dovoljno jer članak 5. stavak 1. zahtijeva zaštitu od proizvoljnosti. Naime, moguće je da je oduzimanje slobode prema odredbama domaćeg prava zakonito, ali je ipak proizvoljno i stoga protivno Konvenciji. Kako se ne bi smatralo da je pritvor proizvoljan, moraju se ispuniti određeni kriteriji: i) pritvor mora biti određen u dobroj vjeri, ii) mora biti usko povezan s osnovnom na temelju koje je određen, iii) mjesto i uvjeti pritvora trebaju biti prikladni i iv) duljina pritvora ne bi smjela biti prekomjerna, odnosno mora biti u skladu sa svrhom koja se želi postići.

U konkretnom predmetu, podnositelj je pritvoren na temelju Pravila 6 (1)(b) Uredbe o prihvatu u vezi s Pravilom 9(3) Uredbe o postupovnim standardima. Ispitavši sporno zakonodavstvo ESLJP je, slično kao u ranijem predmetu *Suso Musa protiv Malte*, utvrdio da je pravna osnova pritvora bila odgovarajuća. S obzirom da podnositelju zahtijeva zapravo nije odobren ulazak u Maltu, ESLJP je prihvatio da njegov pritvor ulazi u prvi dio članka 5. stavka 1. točke f) i da je stoga zakonit. Ostalo je utvrditi je li pritvor bio proizvoljan.

Podnositelj zahtijeva nije specificirao koje je dokumente, osim putovnice, predao vlastima kad je stigao na Maltu. Međutim, dokumentaciju koja bi potvrdila njegovu tvrdnju da mu je u Armeniji već odobren status izbjeglice, nije dostavio. Prihvatljivo je da su domaća tijela zahtijevala dostavu takve dokumentacije i da su smatrala da bi podnositelj mogao pobjeći s obzirom na njegovu namjeru da otputuje u Italiju. Iz toga slijedi da je pritvor podnositelja zahtijeva bio usko povezan s osnovom pritvora na koji se pozivala tužena država. Nadalje, ESLJP je smatrao da s obzirom na revidiranje domaćeg prava i prakse koje je uslijedilo nakon presude *Suso Musa*, nema razloga za sumnju da pritvor u ovom predmetu nije određen u dobroj vjeri. Što se tiče mjesta i uvjeta pritvora, ESLJP je ustanovio da se podnositelj zahtijeva ni u jednom trenutku nije žalio na njih. Na kraju, ESLJP je utvrdio da se pritvor u trajanju manjem od dva mjeseca ne može smatrati prekomjernim.

Slijedom toga, ESLJP je jednoglasno utvrdio da nema povrede članka 5. stavka 1. Konvencije.

Članak 5. stavak 4

Sukladno ovoj odredbi, pritvorene osobe imaju pravo pokrenuti sudski postupak u kojem će se brzo odlučiti o zakonitosti pritvaranja ili puštanju na slobodu ako je pritvaranje bilo nezakonito. Brzina sudskog postupka mora se procijeniti prema okolnostima svakog pojedinog slučaja kao u slučajevima ispitivanja razumnog roka iz čl. 5. st.3. i čl. 6. st.1. Konvencije.

Što se smatra „razumnim“ intervalom u kontekstu periodičnog sudskog preispitivanja pritvora, varira ovisno o vrsti lišenja slobode.

U kontekstu pritvora do deportacije ili izručenja, čimbenici koji utječu na zakonitost pritvora mogu se tijekom vremena mijenjati, stoga su potrebni kraći razmaci između preispitivanja takvog pritvora u usporedbi s pritvorom nakon osude ili pritvorom mentalno bolesnih osoba. Međutim, nije zadatak ESLJP-a da odredi maksimalno vrijeme između pregleda koje se automatski primjenjuje na određenu kategoriju pritvorenika, nego utvrđivanje je li to razdoblje udovoljilo zahtjevu iz članka 5. stavka 4. u svjetlu okolnosti svakog pojedinog slučaja (vidi *Abdulkhakov protiv Rusije*, stavak 215.).

Podnositelj zahtijeva pritvoren je 10. rujna 2016. Prvo preispitivanje pritvora trebalo se obaviti u roku od sedam radnih dana, odnosno najkasnije 20. rujna, ali je ono odgođeno za 30. rujna,

što je bilo dopušteno zakonom. Dakle, sjednica Odbora od 30. rujna 2016. bila je u vremenskom okviru predviđenom domaćim zakonodavstvom. Međutim, s obzirom da je tog dana jedan od podnositeljevih izabраниh odvjetnika bio u inozemstvu, predmet je odgođen za 5. listopada 2016. Odbor je obrazložio zašto se nije mogao pridržavati zakonom predviđenog roka, razmotrio je situaciju podnositelja zahtjeva te je dao razloge za svoju odluku da produlji njegov pritvor.

Dakle, ESLJP je utvrdio da je ročište pred Odborom za žalbe imigranata zakazano u zakonom predviđenom roku, a odgođeno je iz razloga koji su bili na strani podnositelja (jedan od njegovih odvjetnika je bio u inozemstvu).

Nepoštivanje zakonom utvrđenih rokova za automatsko preispitivanje pritvora ne mora nužno dovesti do povrede članka 5. stavka 4., ako je postupak u kojem je ispitana zakonitost pritvora podnositelja zahtjeva ipak bio brz. U slučaju podnositelja zahtjeva, unatoč određenim nepravilnostima, vrijeme koje je proteklo do prvog preispitivanja njegovog pritvora ne može se smatrati prekomjernim.

Stoga je ESLJP jednoglasno utvrdio da nije došlo do povrede članka 5. stavka 4. Konvencije.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.